

.GESCHIEDENIS 3e KLAS JANUARI 2000
DAGEN - MAANDEN - GELD - SCHRIFT - LICHT

maandag 19.04	Maandag: de naam: afkomst. Bijbel. Belangrijke gebeurtenis. Wie is op een maandag geboren. Wie verjaart er volgende keer op een maandag. De naam van de dag in het Nederlands, het Frans, het Engels, het Duits, het Italiaans, het Spaans.	1. Maandag: tekening van het verhaal en gedicht en tekst uit de bijbel. 2. Eerste dag van de week. Namen in 6 talen + namen van wie geboren is op een maandag met geb dat) In welk jaar verjaart ik op een maandag. Tek v/d maan. Maandagfeesten.
dinsdag 20.04	Dinsdag: zelfde opgaven als maandag	3. Dinsdag: tekening van het verhaal en gedicht en tekst uit de bijbel. 4. Zoals opgave 2
woensdag 21.04	Woensdag: zelfde opgaven als maandag	5. Woensdag: tekening van het verhaal en gedicht en tekst uit de bijbel. 6. zoals opgave 2.
donderdag 22.04	Donderdag: zelfde opgaven als maandag	7. Donderdag: tekening van het verhaal en gedicht en tekst uit de bijbel. 8. zoals opgave 2.
vrijdag 23.04	Vrijdag: zelfde opgaven als maandag	9. Vrijdag: tekening van het verhaal en gedicht en tekst uit de bijbel. 10. zoals opgave 2.
maandag 26.04	Zaterdag: zelfde opgaven als maandag	11. Zaterdag: tekening van het verhaal en gedicht en tekst uit de bijbel. 12. zoals opgave 2.
dinsdag 27.04	Zondag: zelfde opgaven als maandag	13. Zondag: tekening van het verhaal en gedicht en tekst uit de bijbel. 14. zoals opgave 2
woensdag 28.04	Januari: vanwaar komt de naam. Verhaal. Feesten in januari. Verjaardagskalender maken. Verjaardata van de ouders thuis vragen !	15. Januari: tekening van het verhaal en gedicht en volkse benaming. 16. Blad van de verjaardagskalender. Naam v.d. maand in 6 talen. Feesten. Aanduiden van de namen van de kinderen, leraren, ouders enz.
donderdag 29.04	Februari: idem als januari	17. Februari: tekening van het verhaal en gedicht en volkse benaming. 18. Blad van de verjaardagskalender. Naam v.d. maand in 6 talen. Feesten. Aanduiden van de namen van de kinderen, leraren, ouders enz.
vrijdag 30.04	Maart: idem als januari	19. Maart: tekening van het verhaal en gedicht en volkse benaming. 20. Blad van de verjaardagskalender. Naam v.d. maand in 6 talen. Feesten. Aanduiden van de namen van de kinderen, leraren, ouders enz.
maandag 03.05	April: idem als januari	21. April: tekening van het verhaal en gedicht en volkse benaming. 22. Blad van de verjaardagskalender. Naam v.d. maand in 6 talen. Feesten. Aanduiden van de namen van de kinderen, leraren, ouders enz.
dinsdag 04.05	Mei: idem als januari	23. Mei: tekening van het verhaal en gedicht en volkse benaming. 24. Blad van de verjaardagskalender. Naam v.d. maand in 6 talen. Feesten. Aanduiden van de namen van de kinderen, leraren, ouders enz.

woensdag 05.05	Juni: idem als januari	25. Juni: tekening van het verhaal en gedicht en volkse benaming. 26. Blad van de verjaardagskalender. Naam v.d. maand in 6 talen. Feesten. Aanduiden van de namen van de kinderen, leraren, ouders enz.
donderdag 06.05	Juli: idem als januari	27. Juli: tekening van het verhaal en gedicht en volkse benaming. 28. Blad van de verjaardagskalender. Naam v.d. maand in 6 talen. Feesten. Aanduiden van de namen van de kinderen, leraren, ouders enz.
vrijdag 07.05	Augustus: idem als januari	29. Augustus: tekening van het verhaal en gedicht en volkse benaming. 30. Blad van de verjaardagskalender. Naam v.d. maand in 6 talen. Feesten. Aanduiden van de namen van de kinderen, leraren, ouders enz.
maandag 10.05	September: idem als januari	31. September: tekening van het verhaal en gedicht en volkse benaming. 32. Blad van de verjaardagskalender. Naam v.d. maand in 6 talen. Feesten. Aanduiden van de namen van de kinderen, leraren, ouders enz.
dinsdag 11.05	Oktober: idem als januari	33. Oktober: tekening van het verhaal en gedicht en volkse benaming. 34. Blad van de verjaardagskalender. Naam v.d. maand in 6 talen. Feesten. Aanduiden van de namen van de kinderen, leraren, ouders enz.
maandag 17.05	November: idem als januari	35. November: tekening van het verhaal en gedicht en volkse benaming. 36. Blad van de verjaardagskalender. Naam v.d. maand in 6 talen. Feesten. Aanduiden van de namen van de kinderen, leraren, ouders enz.
dinsdag 18.05	December: idem als januari	37. December: tekening van het verhaal en gedicht en volkse benaming. 38. Blad van de verjaardagskalender. Naam v.d. maand in 6 talen. Feesten. Aanduiden van de namen van de kinderen, leraren, ouders enz.
woensdag 19.05	Geld: de frank, de gulden, het pond, de mark, de lire, de peseta	39. tekening van het verhaal 40. tekening van geld uit verschillende landen
donderdag 20.05	Schrift:	41. schrijven met ganzenveer 42. schrijven met kroontjespen
vrijdag 21.05	verlichting	43. tekening van toorts (fakkelt), olielamp, div. kaarsen, lantaarn, elektrische lamp, pillamp, halogeen, lichtreclame (neon)

Maakt deel uit van het leergebied W.O.

Leerinhoud: zie leerplan Basisonderwijs Rudolf Steinerscholen blz 205 e.v. heemkunde.
Meer specifieke inhoud: zie schema op blad 1 en 2 van deze periode. Per klas is er een overzicht.

Verticale leerlijn: In de **eerste klas** beginnen de kinderen met het leren van de namen van dagen en maanden. Ze krijgen er ook verhalen over. Deze verhalen sluiten nauw aan bij hun eigen belevingswereld. Dit gebeurt ook voor de dagindeling en de uren.
In de **tweede klas** worden de uren verder uitgewerkt: kwartieren, minuten. Dagen en maanden van het jaar worden herhaald en geoefend. Dagen en maanden worden sterk verbonden met het natuurleven.
In de **derde klas** krijgen dagen en maanden een historische invulling: waar komen de namen vandaan? Welke historische gebeurtenissen, figuren en verhalen sluiten er bij aan. Ook aandacht voor de volkskunde: volksbenamingen, feesten, weerspreuken.
In de **vierde, vijfde en zesde klas** wordt dit verder gezet in de algemene menselijke cultuurgeschiedenis.

Horizontale leerlijn: verhalen: vertellen en navertellen, zelf vertellen door de kinderen.
memoriseren van teksten
begrijpend lezen van teksten (spreuken, gedichten)
dictee (spelling) en overschrijven.
Lezen. Stillezen en expressief lezen: zelf geschreven teksten en andere.
Schrijven. Vooral het gebonden schrift. Grote drukletters bij hoofdingen.
Tekenen: gepaste illustraties met eigen fantasie uitwerken.
Dictie: gedichten ritmisch spreken.
Vorm: zelf gepaste bladspiegel vinden voor de teksten en de illustraties.

Uitbreiding: muziek: liederen die aansluiten bij de seizoensfeesten. Lente en Pinksteren (zie eindtermen MV 29 tot MV 36bis)
dans: reidansen (meiboom) (zie eindtermen MV 48 tot MV 54)
taal: spelling, lezen, spreken, schrijven, luisteren (zie eindtermen TN 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 19, 21, 22, 23, 23bis, 25, 26, 34)
wiskunde (zie eindtermen: W 48 tot W 57)
mens, dier, plant, weer en klimaat, gezondheid; levensstijl, verkeer, geschiedenis, aardrijkskunde, attitudes (zie eindtermen: WO 1 tot WO 26 en WO 61 tot WO 83)
tekenen en vormtekenen (zie eindtermen MV 11 tot MV 20)
boetseren en handvaardigheid (zie eindtermen MV 21 tot MV 28)
drama (zie eindtermen MV 37 tot MV 47)
zie ook eindtermen leren leren (specifiek: LL 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 14) en sociale vaardigheden (specifiek SV 1, 3, 4, 7, 8, 9, 13, 14, 15, 16)

Doelstelling: zie **algemene doelstellingen** in Leerplan Basisonderwijs Rudolf Steinerpedagogie blz 198 e.v.
zie eindtermen WO 49 tot WO 60 (blz 202)

doelstellingen in engere zin

ontwikkelen van oriëntatie in de tijd: week en maanden

historische context: de benamingen van de dagen en de maanden: verbanden leggen met de cultuurhistorische achtergrond.

inzicht krijgen in belangrijke verworvenheden van de menselijke cultuur:

schrift - geld - kunstlicht. De historische context ervan leren kennen.

ervaren van verschillende stappen in de ontwikkeling van schrift, geld en licht. (3e klas).

Inzicht krijgen in de eigen verbondenheid met de geschiedenis (4e klas): wat is er nu en op welke manier is het uit het verleden tot ons gekomen.

De niet-Europese oude culturen van Mesopotamië, Perzië, India, Egypte en Griekenland. De culturele verworvenheden. De verhalen. De verbondenheid met onze tijd (wat van deze culturen in onze cultuur is doorgestroomd). (5e + 6e klas)

Differentiatie PC: cd-rom: ancient lands

encarta '99

naslagwerken: encyclopedie voor de jeugd

kroniek van de mensheid

kroniek van België

diverse boeken over de behandelde onderwerpen.

kinderen van lagere klassen zien en horen elementen uit de hogere klassen.

kinderen uit hogere klassen oefenen sommige elementen uit de lagere klassen.

PC: shipdata taal- en rekenoefeningen

Enkele opmerkingen bij de dagen van de week en de maanden van het jaar. Voor elk onderwerp gebruiken de kinderen 2 tekenbladen.

Bij de **dagen van de week** : het gedicht laten overschrijven en oefenen. De volgende dagen steeds de vorige gedichten oefenen, maar de tekst ervan ook gebruiken om mondeling enkele aspecten van spelling en taal te herhalen : bijvoorbeeld: open en gesloten lettergrepen, verdelen in lettergrepen, klinkers, medeklinkers, ou en au, ei en ij, enz.... De bijbeltekst laten opschrijven. Deze teksten daarna als leestekst gebruiken)

Over elk feest heel kort iets vertellen en alleen de namen van de feesten laten opschrijven. De namen van de dagen in de verschillende talen laten opschrijven in de volgorde zoals hier opgegeven. (daardoor zien ze verband tussen de talen: Nederlands, Engels en Duits aan de ene kant en Frans, Italiaans en Spaans aan de andere kant).

Opzoeken wie op een bepaalde dag geboren is: dat kunnen de kinderen ook zelf op de computer (eerst uitleggen, want er zijn verschillende systemen). Zo kunnen ze ook opzoeken in welk jaar ze op een bepaalde dag verjaren.

Bij de dagen van de week komen niet echt grote tekeningen. De kinderen tekenen ergens bij de tekst iets over een feest of uit een verhaal dat bij de dag past.

Bij de **maanden van het jaar** : Het gedicht : te gebruiken zoals dat van de dagen van de week.

De namen in de verschillende talen : weer de volgorde aanhouden zoals hier is opgegeven.

De andere namen (volksnamen) : uitleggen waarom die naam door de mensen werd gegeven. Of de kinderen het zelf laten vinden waarom die namen er zijn.

De feesten : elk feest goed beschrijven en uitleggen.

De spreuken: uitleggen en opschrijven, en regelmatig oefenen.

Het aantal dagen : oefenen met de hand (knokels van de hand)

Wie verjaart er in die maand : dag en naam van de jarigen in de derde klas. Verder mogen de kinderen zelf bijschrijven wie er in die maand verjaart in hun familie of bij kennissen of kinderen van andere klassen.

Bij de maanden komt er telkens wel een uitgewerkte tekening : ofwel in verband met het verhaal ofwel in verband met een van de feesten.

Andere thema's voor geschiedenis in de derde klas : zie lijst achteraan. Je kan zelf nog andere thema's bedenken, maar ze moeten wel verband houden met de dagelijkse leefwereld van het kind. De thema's moeten ook een lange traditie hebben. Het is nog niet zinvol om de geschiedenis van de radio of tv of computer te vertellen, al zijn dat wel dagelijkse gebruiksvoorwerpen. Wil je zulke zaken erbij betrekken dan moet je bijvoorbeeld de geschiedenis van de pers vertellen, of van de muziekwitvoering.

Zorg er ook voor dat bij deze thema's door de kinderen ook wat kan GEDAAN worden. (doen is hier belangrijk, meer dan opschrijven en tekenen).

De dagen van de week

Maandag: gedicht: De Maandag is de dag der maan,
 Het weekend is dan weer gedaan.
 Ik ga naar school, mijn ouders naar 't werk,
 We zijn weer heel vlijtig, heel flink ook en sterk.

Sinds 1976 is maandag de 1e dag van de week
Vroeger was maandag de 2e dag van de week.

bijbel: God schiep het uitspansel en scheidde het water onder het uitspansel van het water daarboven. Het uitspansel noemde God: hemel. Weer werd het avond en morgen: de tweede dag.

feest: Verloren Maandag
 Rosenmontag (Eupen, Keulen)
 Paasmaandag
 Pinkstermaandag

Namen:	Nederlands	:	maandag
	Engels		monday
	Duits		Montag
	Frans		lundi
	Spaans		lunes
	Italiaans		lunedì

Wie is er in de derde klas geboren op een maandag?

INGMAR

In (jaar) verjaar ik op een maandag.

***geboortedata: dubbelklikken op klok beneden rechts op computer met win95
of opzoeken op oude computer (om te weten op welke dag van de week een
geboortedag- verjaardag valt)***

omschrijving

MAANDAG

Maandag is de dag der man
Het weekend is dan weer gedaan.
Ik ga naar school, mijn ouders naar 't werk
We zijn weer heel vijtig, heef fiink ook en sterk.

Sinds 1976 is maandag de 1e dag van de week
Vroeger was maandag de 2e dag van de week.

bijbel

God schiep het uitspansel en scheidde het water onder het uitspansel
van het water daarboven. Het uitspansel noemde God: hemel. Weer
werd het avond en morgen: de tweede dag.

voorbeeld omschrijving

DE EERSTE DAG VAN DE WEEK

Nederlands	maandag
Frans	lundi
Engels	monday
Duits	Montag
Spaans	lunes
Italiaans	lunedì

FEEST

Verloren Maandag
Rosenmontag

tekening

GEBOREN OP EEN MAANDAG

naam	datum
naam	datum
naam	datum

Paasmaandag
Pinkstermaandag

IN VERJAAR IK OP EEN MAAN-
DAG

tussendoor teken
maan, of van typis
maandag.

Dinsdag gedicht: Dinsdag is de dag van 't Ding
 maar ook de dag van Mars.
 Ik werk, ik fluit, ik zing, ik spring,
 'k Heb heel wat in mijn mars.

bijbel: God sprak: de aarde moet groene planten voortbrengen.
 Zo geschiedde.
 De aarde deed groene planten ontspruiten, elk naar zijn soort.
 En God zag dat het goed was.
 Weer werd het avond en morgen: de derde dag.

feest: Vette Dinsdag

namen: Nederlands: dinsdag
 Engels: tuesday
 Duits: Dienstag
 Frans: mardi
 Spaans: martes
 Italiaans: martedì

Verhaal:1. Dinsdag is de dag van het Ding.

De goden hadden hun vergaderplaats aan de voet van de Yggdrasil, bij de bron van de 3 Nornen. Om er naartoe te gaan rijden ze over de brug Bifrost (= de regenboogbrug), behalve THOR, die gaat te voet door berg en dal, stapt door de rivieren. Door zijn geweld zou de regenboogbrug het begeven.

In het kort het verhaal van de muur om Asgard: Goden bijeen in het Ding op hun zetels. Er komt een reus die voorstel om een muur rond de hemel (Asgard) te bouwen om de goden te beveiligen. Goden nemen het aan, maar het werk mag maar één winter duren, geen minuut langer, zoniet krijgt de reus geen loon. Dit was een list van OKI, want hij dacht dat de reus dit niet zou kunnen. Afloop van het verhaal: volgend schooljaar.

2. In het FRANS, ITALIAANS, SPAANS is dinsdag hetzelfde als Marsdag: de dag van de god MARS, de vader van Romulus en Remus, die Rome stichtten.

In het kort het verhaal van Rhea Silvia, die de tweeling ter wereld brengt. *LET OP : HET IS BETER DIT VERHAAL TE BEWAREN VOOR DE MAAND MAART*

3. Dinsdag was volgens de schepping de DERDE dag: de dag waarop God alle groene planten heeft geschapen. Gras, bloemen, struiken, cactussen, doornstruiken, bomen met bladeren en bomen zoals de dennen, met dennenaalden. Fruitbomen.

Wie is er in de derde klas geboren op een dinsdag? XXXXXXXXX
niemand (1998 - 1999)

In (jaar) verjaar ik op een dinsdag.

Woensdag

gedicht: Woensdag is de Wodansdag,
Mercuriusdag 'en France'.
Ik werk nu maar een halve dag,
De rest is het 'vacances'.

bijbel: God sprak: er moeten lichten komen aan de hemel om de dag van de nacht te scheiden.
Zo geschiedde.
God maakte de beide grote lichten
het grootste licht om de dag te beheersen,
het kleinste om heerschappij te voeren over de nacht.
Bovendien de sterren.
En God zag dat het goed was.
Weer werd het avond en morgen: de vierde dag.

feest: Aswoensdag

namen: Nederlands: woensdag
Engels: wednesday
Duits: Mittwoch
Frans: mercredi
Spaans: miercoles
Italiaans: mercoledi

Wie is er in de derde klas geboren op een woensdag ? **TJORVEN**

In ... verjaar ik op een woensdag

Verhaal: **WODAN** of **ODIN**

zijn troon: Hlidskjalf: boven op de Yggdrasil.
twee raven op zijn schouders: Hugin (gedachte)
Munin: herinnering
rijdt op Sleipnir (heeft 8 voeten)
twee wolven volgen hem: GERI (gulzige) en FREKI (de wraatzuchtige).
dienaressen: de WALKUREN
zijn burcht heet: WALHALLA

hij drinkt van de bron MIMIR en schenkt de mensen de **RUNEN** (9 nachten aan de Yggdrasil gehangen, ondersteboven).

MERCURIUS (Frans, Italiaans, Spaans)

De bode van de goden, vooral van Zeus.

Op de dag van zijn geboorte vond hij al de **LIER** uit, en stal hij de koeien van **APOLLO**.

Hij was de uitvinder van de letters, van de cijfers, van de maten, van de gewichten

Hij had gevleugelde sandalen, droeg een staf met een slang eromheen gewonden, en een geldbeurs eraanhangend.

Donderdag

- gedicht: Op donderdag is 't Thors geweld,
of komt Zeus' bliksemschicht gesneld.
Een lange werkdag staat voor mij,
Maar niet getreurd, hij vliegt voorbij.
- bijbel: God sprak: Laat het water krioelen van levend gewemel en over de aarde de vogels vliegen. Toen schiep God al het levend gewemel in de zee en alle gevleugelde dieren. En God zag dat het goed was.
Weer werd het avond en morgen: de vijfde dag.
- feest: Witte Donderdag
Ons-Heer-Hemelvaart
- namen: Nederlands: donderdag
Engels: thursday
Duits: Donnerstag
Frans: jeudi
Spaans: jueves
Italiaans: giovedi

Wie is er in de derde klas geboren op een donderdag ? XXXXX

In ... verjaar ik op een donderdag.

- VERHAAL THOR De hamerslingerende god, jongste zoon van Odin
Hij strijdt voortdurend tegen de reuzen.
rode baard
Zijn hamer: Mjöllnir (= verpletteraar)
draagt ijzeren handschoenen
rijdt in een wagen getrokken door 2 bokken: Tanngnjostr (tandenknetteraar) en
Tanngnisnir (tandenknarser)
Thor kan deze bokken slachten als hij honger heeft. Daarna legt hij de beenderen
weer in de vacht, zwaait zijn hamer erover; dan zijn ze weer springlevend.
Zijn andere naam is: DONAR, dondaraar. Vandaar donderdag.
- ZEUS hoogste van de goden, woont op de OLYMPOS
draagt de bliksem in zijn hand.
Zijn vader Kronos wou hem opslokken, maar zijn moeder Rhea gaf zijn vader een
steen om op te slokken. Zeus werd gevoed door een geit (Amaltheia) in een grot op
Kreta.

Vrijdag

gedicht: Freya gaf aan vrijdag haar naam,
Maar vendredi is Venus' naam.
Voor islamieten een heilige dag,
Voor mij de laatste werkdag.

bijbel: God sprak: laat de aarde levende wezens voortbrengen van allerlei soort: tamme dieren, kruipende dieren en beesten in het wild.
Zo geschiedde.
God sprak: Laat ons de mens maken als ons beeld, op ons gelijkend.
En God schiep de mens. Als man en vrouw schiep Hij hen.
God zag dat alles wat Hij gemaakt had goed was.
Weer werd het avond en morgen: de zesde dag.

feest: Goede Vrijdag

namen: Nederlands: vrijdag
Engels: friday
Duits: Freitag
Frans: vendredi
Spaans: viernes
Italiaans: venerdi

Wie is er in de derde klas geboren op een vrijdag ? JOHANNA

In ... verjaar ik op een vrijdag.

VERHAAL: FREYA: Godin van de liefde, echtgenote van Odin (Wodan). Zij is de mooiste van alle godinnen.
Ze heeft een prachtige halsketting (Thor heeft die ooit mogen dragen, toen hij als vrouw verkleed zijn hamer ging terughalen bij de reuzen)
Zij rijdt op een zwijn, of op een wagentje getrokken door een kat. Soms zit ze ook op de kat.
Ze heeft een venkleed, in de vorm van een valk. Zo trekt ze soms rond over de aarde.
VENUS: Aphrodite. Uit het schuim der zee geboren, bij de kust van Cyprus, wordt bekleed met juwelen. Was de godin van de liefde. Is ook de naam van een planeet, die nu 's avonds héél goed te zien is.
Venus was gehuwd met Hephaistos, de god van de vuurspuwende bergen.
Venus heeft een zontje: Cupido, die rondvliegt met pijl en boog en de mensen met zijn pijlen treft, waardoor ze verliefd worden.

Zaterdag

gedicht: Saturnus was het die hem gaf,
De naam van zaterdag.
Voor joden is de week hier af,
't Is sabbat nu op deze dag.

Vroeger was zaterdag de laatste dag van de week.

bijbel: Toen God op de zevende dag het werk had voltooid dat Hij gemaakt had, rustte Hij.
God zegende de zevende dag en maakte hem heilig.

feest: Paaszaterdag (Stille Zaterdag)

namen: Nederlands: zaterdag
Engels: saturday
Duits: Samstag
Frans: samedi
Spaans: sabado
Italiaans: sabato

Wie is er in de derde klas geboren op een zaterdag? WARD - DANIEL

In ... verjaar ik op een zaterdag.

- Verhaal:
1. Saturnus: zoon van Uranus (Ouranos), vader van Zeus. Zijn Griekse naam is KRONOS.
Ouranos haatte zijn eigen kinderen en duwde ze terug in de baarmoeder van GAIA. De jongste is Kronos (Saturnus): hij ontmant zijn vader Ouranos, die sterft. Hij deed dit met een sikkel, daarom draagt hij altijd een sikkel in de hand. Hij slokte zijn kinderen op. Maar werd door Zeus tenslotte van de troon geworpen.
Was de god die aan de Italische volkeren leerde om de wijnstok te snoeien, waardoor deze grotere druiven voortbracht, en dus ook meer wijn.
 2. Planeet met de ringen
 3. God rustte op de SABBAT. Daarom is zaterdag de rustdag bij de joden.

Zondag

gedicht: Zondag is de dag van de zon,
Waarmee dus vroeger de week begon.
Nu noemen we hem de zevende dag,
Waarop ik ook wel rusten mag.

Vroeger was zondag de eerste dag van de week.

bijbel: God sprak: Daar zij licht. En er was licht.
En God zag dat het licht goed was.
Nu scheidde God het licht van de duisternis.
Het licht noemde hij dag
En de duisternis noemde hij nacht.
Zo werd het avond en morgen: de eerste dag.

feest: Pasen
Pinksteren
Palmpasen (Palmzondag)

namen: Nederlands: zondag
Engels: sunday
Duits: Sonntag
Frans: dimanche
Spaans: domingo
Italiaans: domenica

Wie is er in de derde klas een zondagskind? KIM

In ... verjaar ik op een zondag.

- VERHAAL:
1. De zon: vertellen over de zon en de planeten.
 2. De zon als god in de mythen. Bijvoorbeeld bij Gilgamesj: door de berg, bewaakt door scorpioenmensen.
Bij de Egyptenaren: de zonnecultus van Echnaton
 3. De eerste scheppingsdag: het licht.

verjaardagen derde klas

	TJORVEN 14.06.1989	INGMAR 06 .11.1989	WARD 06.10.90	DANIEL 11.11.89	JOHANNA 27.07.90	KIM 03.06.90
1999	MAAN	ZATER	WOENS	DONDER	DINS	DONDER
2000	<i>WOENS</i>	<i>MAAN</i>	<i>VRIJ</i>	<i>ZATER</i>	<i>DONDER</i>	<i>ZATER</i>
2001	DONDER	DINS	ZATER	ZON	VRIJ	ZON
2002	VRIJ	WOENS	ZON	MAAN	ZATER	MAAN
2003	ZATER	DONDER	MAAN	DINS	ZON	DINS
2004	<i>MAAN</i>	<i>ZATER</i>	<i>WOENS</i>	<i>DONDER</i>	<i>DINS</i>	<i>DONDER</i>
2005	DINS	ZON	DONDER	VRIJ	WOENS	VRIJ
2006	WOENS	MAAN	VRIJ	ZATER	DONDER	ZATER
2007	DONDER	DINS	ZATER	ZON	VRIJ	ZON
2008	<i>ZATER</i>	<i>DONDER</i>	<i>MAAN</i>	<i>DINS</i>	<i>ZON</i>	<i>DINS</i>
2009	ZON	VRIJ	DINS	WOENS	MAAN	WOENS
2010	MAAN	ZATER	WOENS	DONDER	DINS	DONDER
2011	DINS	ZON	DONDER	VRIJ	WOENS	VRIJ

JANUARI

GEDICHT: In januari, louwmaands naam
Is 't nieuwe jaar begonnen.
Zit allen bij de haard tesaam,
De winter heeft gewonnen.

NAMEN: Nederlands januari
Engels January
Duits Januar
Frans janvier
Spaans Enero
Italiaans Gennaio

ANDERE NAMEN: Nieuwjaarsmaand - Louwmaand(= looimaand) - Looimaand - Wintermaand - Sneeuwmaand - Ijsmaand - Haardmaand - Klaagmaand - Wolfsmaand

VROEGER De 11e maand, nu de 1e maand van het jaar.

SPREUKEN Dansen de muggen in januari,
Dan wordt de boer een bedelaar.

Hoe meer vorst in januari,
Hoe beter het hele jaar.

FEESTEN: 1 januari : Nieuwjaar
6 januari : Driekoningen
Maandag na driekoningen: Verloren Maandag
17 januari : Sint Antonius met het varken: beuling eten

VERHAAL: de naam is afkomstig van de Romeinse god Janus, die had 2 hoofden.
God van de deuren en ramen.
Als er oorlog was, dan stonden de poorten van zijn tempel open. Als er vrede was, werd de poort gesloten.
Hij heeft twee hoofden: het ene met baard, het andere zonder baard.
Het verhaal kan ook gaan over de Drie Koningen of over Sint Antonius.

VERJAARDAG in de derde klas: niemand

HOEVEEL DAGEN 31

TEKENING: ofwel van Janus
ofwel van iets dat met januari te maken heeft:
ijs- of sneeuwpret (sneeuwman, bv)

FEBRUARI

GEDICHT: Februari, sprokkelmaand,
Die heeft zo weinig dagen.
De krokus is wel zeer verwaand,
Ze bloeit in bos en hagen.

NAMEN: Nederlands februari
Engels February
Duits Februar
Frans Février
Spaans febrero
Italiaans febbraio

ANDERE NAMEN: Lichtmisaand - Pannenkoekenmaand - Blijdemaand - Koekenbakkenmaand - Slijkmaand - Dooimaand - Schrikkelmaand - kortemaand - Regenmaand - Sprokkelmaand (spurcalia: feesten bij het snoeien van de wijngaarden) - Kattenmaand

VROEGER 12e maand, nu 2e maand van het jaar.

SPREUKEN In februari sneeuw en regen
Betekent goddelijke zegen.

Ligt de wind in februari stil,
dan komt hij zeker in april

Als de kat in januari in de zon ligt,
dan ligt ze in februari achter de stoof.

FEESTEN: Lichtmis (2 februari)
carnaval
Rosenmontag
Vette Dinsdag
Aswoensdag

VERHAAL: bijvoorbeeld : over de spurcalia (snoeifeesten in Rome) - over carnaval - verhaal van de vetten en de mageren in Antwerpen (Felix Timmermans in boek over Pieter Breugel) -

VERJAARDAG in de derde klas:
anderen:

HOEVEEL DAGEN 28 , in een schrikkeljaar: 29

TEKENING: naar keuze over iets van de feesten of het verhaal.

MAART

GEDICHT: Maart die heet ook lentemaand,
Maar vraagt ook warme truien.
De zon heeft zich een weg gebaad,
Temidden maartse buien.

NAMEN: Nederlands maart
Engels March
Duits März
Frans Mars
Spaans Marzo
Italiaans Marzo

ANDERE NAMEN: Jefkesmaand - Vastenmaand - Lentemaand - Zaaimaand - Dondermaand - Kalver-
maand

VROEGER 1e maand, nu 3e maand

SPREUKEN Maart guur,
Volle schuur.

Maart droog en april nat
Geeft veel koren in het vat.

Maartse buien,
Prilse grillen

FEESTEN: Sint Jozef : 19 maart
Palmpasen (dikwijls)
Pasen (soms)

VERHAAL: genoemd naar de god MARS. Verhaal over de geboorte van Romulus en Remus (als
dit verhaal al niet werd verteld bij Dinsdag) Andere verhalen : Bijvoorbeeld: de
geboorte van de heilige Martinus (genoemd naar Mars, zijn naam betekent: de kleine
Mars)

VERJAARDAG in de derde klas:
anderen:

HOEVEEL DAGEN 31

TEKENING: naar keuze over iets van de feesten of het verhaal.

APRIL

GEDICHT: Grasmaand is april zijn naam,
Die met zijn prilse grillen
In 't jaar verwierf een slechte faam,
Al zou hij 't anders willen.

NAMEN:

Nederlands	april
Engels	April
Duits	April
Frans	Avril
Spaans	abril
Italiaans	aprile

ANDERE NAMEN: Paasmaand - eiermaand - grasmaand

VROEGER 2e maand, nu 4e maand

SPREUKEN Als april blaast op zijn horen,
Is het goed voor gras en koren.

Aprilleke heeft zijn grilleke.

Aprilleke zoet
Heeft nog wel eens een witte hoed.

Op 1 april
Zet men de zotten waar men wil.

FEESTEN: Aprilvis: 1 april
Pasen (meestal)
Beloken Pasen

VERHAAL: April komt van aperire: openen (bloemen, bloesem enz). Verhaal kan een beschrijving zijn van de lente (over bloemen, bloesem, jonge dieren enz.) of een echt verhaal dat typisch met de lente verband houdt . Het verhaal kan ook verband houden met Pasen. Bijvoorbeeld uit de bijbel (Nieuwe Testament), of uit de legenden van Christus (Selma Lagerlöf) en andere. Uit het Oude Testament kan ook de episode genomen over de uityocht uit Egypte en het joodse Pesach. Ook geschikt zijn verhalen over de Paashaas.

VERJAARDAG in de derde klas:
anderen:

HOEVEEL DAGEN 30

TEKENING: naar keuze over iets van de feesten of het verhaal.

MEI

GEDICHT: Bloemaand is de naam van mei
Omdat de bloemen bloeien.
En ieder vogel legt zijn ei,
Je ziet het gras nu groeien.

NAMEN:

Nederlands	mei
Engels	May
Duits	Mai
Frans	Mai
Spaans	mayo
Italiaans	maggio

VROEGER 3e maand, nu 5e maand

ANDERE NAMEN: mariamaand - bloemaand - bloemenmaand - wonnemaand

SPREUKEN Mei koud en nat,
Vult zak en vat.

Een natte mei,
Boter in de wei

Meiregen, meizegen

Is het weer in mei heel mooi,
In de schuur maar weinig hooi.

FEESTEN: 1 mei: meiboom
pinksteren (bijna altijd)
ijsheiligen: Pancraas, Servaas en Bonifaas. (12, 13, 14 mei)

VERHAAL: Mei komt van godin Maia. Het verhaal kan een lenteverhaal zijn, bijvoorbeeld een verhaal over elfen. Zeker iets vertellen over de 3 ijsheiligen en over pinksteren (zie Handelingen van de Apostelen)

VERJAARDAG in de derde klas:
anderen:

HOEVEEL DAGEN 31

TEKENING: naar keuze over iets van de feesten of het verhaal.

JUNI

GEDICHT: En juni heet ook zomermaand,
De zon heel vroeg aan de hemel staat.
En al wat bleek ziet wordt getaand,
De zonne brandt tot 's avonds laat.

NAMEN:

Nederlands	juni
Engels	June
Duits	Juni
Frans	juin
Spaans	junio
Italiaans	Giugno

ANDERE NAMEN: zomermaand - onweersmaand - weidemaand - lange-dagen-maand

VROEGER: 8e maand, nu 6e maand

SPREUKEN In juni weinig regen
Voorspelt een grote zegen

Niet te koel,
niet te zwoel,
Niet te nat, niet te droog,
Juni vult de schuren hoog.

FEESTEN: Sint Jan: 24 juni
Sint Pieter en sint Paulus: 29 juni

VERHAAL: juni komt van IUNO, vrouw van Iupiter. Verhaal kan verband houden met Iuno in haar Griekse gedaante van Hera : het verhaal van het oordeel van Paris dat de aanleiding zal zijn tot de Trojaanse oorlog.
Het levensverhaal van Sint Jan de Doper kan hier ook op zijn plaats zijn.

VERJAARDAG in de derde klas:
anderen:

HOEVEEL DAGEN 30

TEKENING: naar keuze over iets van de feesten of het verhaal.

JULI

GEDICHT: Juli, zegt de boer, is hooimaand,
Als hij 't gras heeft afgemaaid.
Het kind dat zegt: vakantiemaand,
Want 't is van school nu afgezwaaid.

NAMEN:

Nederlands	juli
Engels	July
Duits	Juli
Frans	juillet
Spaans	julio
Italiaans	luglio

ANDERE NAMEN: hooimaand - oogstmaand

VROEGER: 9e maand, nu 7e maand

SPREUKEN Een juli met zon,
Vult kelder en ton.

Wisselen in juli regen en zonneschijn,
't Zal naaste jaar voor de boeren kermis zijn.

FEESTEN: Nationale feestdag van Vlaanderen: 11 juli
Nationale feestdag van België: 21 juli

VERHAAL: Juli komt van Julius Caesar (verhaal van de verovering van Gallië) Zie daarvoor de eerste bladzijden van De Bello Gallico. Ook de reden waarom deze maand naar Julius Caesar genoemd werd vermelden.

VERJAARDAG in de derde klas:
anderen:

HOEVEEL DAGEN 31

TEKENING: naar keuze over iets van de feesten of het verhaal.

AUGUSTUS

GEDICHT: De oogstmaand heet augustus ook,
Het graan moet op de vlonder.
De zon is als een hete pook,
Maar soms is er gedonder.

NAMEN:

Nederlands	augustus
Engels	August
Duits	August
Frans	Août
Spaans	agosto
Italiaans	agosto

ANDERE NAMEN: oogst - warmtemaand - korenmaand - weddemaand (onweder-)

VROEGER: 6e maand, nu 8e maand

SPREUKEN Als augustus sterk dauwen doet
Dan blijft gewoonlijk het weder goed

De oogst geschoren
Is de winter geboren.

Augustus vrij van noordenwind,
Zo blijft het weer lang goed gezind.

FEESTEN: Maria-ten-hemel-opgenomen: 15 augustus (halfoogst)

VERHAAL: naam komt van keizer Augustus, die net als Julius Caesar een maand naar zich noemde. Hij zorgde ervoor dat augustus 31 dagen kreeg. (Hij nam een dag af van februari, dat toen de laatste maand van het jaar was.) Verhaal over Augustus kan verband houden met de geboorte van Christus, het kan ook het verhaal zijn van Selma Lagerlöf : het Visioen van de Keizer.

VERJAARDAG in de derde klas:
anderen:

HOEVEEL DAGEN 31

TEKENING: naar keuze over iets van de feesten of het verhaal.

SEPTEMBER

GEDICHT: September is ook herfstmaand,
De zon neigt sneller neer.
De boer, al op zijn ladder staand,
Plukt appels, peren en nog veel meer.

NAMEN: Nederlands september
Engels September
Duits September
Frans septembre
Spaans septiembre
Italiaans settembre

ANDERE NAMEN: herfstmaand - fruitmaand - gerstemaand - evenmaand (dag en nacht even lang)

VROEGER 7e maand, nu 9e maand

SPREUKEN Vorst in september
Een zachte december

Septemberregen
Komt het zaad genegen.

FEESTEN: Eerste schooldag : 1 september
Sint Michiel: 29 september

VERHAAL: september betekent: zevende (vergelijk met de namen van de kinderen bij de Romeinen: gewoon genummerd). Verhaal kan gaan over Sint Michael (bijvoorbeeld de stichting van de Mont Saint Michel, of de strijd met de draak. Het verhaal kan ook gaan over vliegeren, al kan dat ook bewaard worden voor oktober.

VERJAARDAG in de derde klas:
anderen:

HOEVEEL DAGEN 30

TEKENING: naar keuze over iets van de feesten of het verhaal.

OKTOBER

GEDICHT: Wijnmaand heet de maand oktober.
Zonlicht gloeit in druif en was.
's Avonds schenkt een deftige ober,
Spranklend gouden wijn in 't glas.

NAMEN:

Nederlands	oktober
Engels	October
Duits	Oktober
Frans	octobre
Spaans	octubre
Italiaans	ottobre

ANDERE NAMEN: Bamismaand - zaaimaand - eikelmaand - wijnmaand

VROEGER: 8e maand, nu 10e

SPREUKEN Oktober met groene blaên,
Brengt een strenge winter aan.

Is in oktober het weder hel,
Brengt het wind en winter snel.

FEESTEN: herfstfeest (vliegerfeest) (in samenhang met Sint Franciscus - werelddierendag)
31 oktober 's avonds: Halloween (zie ook november)

VERHAAL: Sint Franciscus : er zijn vele legenden bekend.

VERJAARDAG in de derde klas:
anderen:

HOEVEEL DAGEN 31

TEKENING: naar keuze over iets van de feesten of het verhaal.

NOVEMBER

GEDICHT: November die ook slachtmaand heet,
Maakt naakt en kaal de bomen.
Het jaar is bijna uitgezweet,
Het laat de regen stromen.

NAMEN: Nederlands november
Engels November
Duits November
Frans novembre
Spaans noviembre
Italiaans novembre

ANDERE NAMEN: Allerheiligenmaand - jachtmaand - slachtmaand - smeermaand (teerfeesten) -
nevelmaand.

VROEGER: 9e maand, nu 11e

SPREUKEN Als 't in november 's morgens broeit,
Weet dat de storm 's avonds loeit.

November met zijn regenvlagen,
Brengt ook jicht en andere plagen.

FEESTEN: Allerheiligen en Allerzielen (1 en 2 november)
Sint Maarten: 11 november

VERHAAL: Over Sint Maarten. (vele legenden) , over Halloween (komt als feest op de voor-
avond van 1 november meer en meer in de belangstelling)

VERJAARDAG in de derde klas:
anderen:

HOEVEEL DAGEN 30

TEKENING: naar keuze over iets van de feesten of het verhaal.

DECEMBER

GEDICHT: December, wintermaand, tot slot,
Sluit 't jaar met volle teugen.
Op kerstnacht komt de zoon van god,
Wilt allen u verheugen.

NAMEN:

Nederlands	december
Engels	December
Duits	Dezember
Frans	décembre
Spaans	diciembre
Italiaans	dicembre

ANDERE NAMEN: Kerstmaand - Joelmaand - wintermaand

VROEGER 10e maand, nu 12e

SPREUKEN Decembermist,
Goud in de kist

December veranderlijk en zacht,
Geeft een winter waar men mee lacht.

FEESTEN: Sinterklaas: 6 december
Kerstmis: 25 december
Onnozele Kinderen: 28 december
Oudejaarsavond: 31 december

VERHAAL: een van de vele kerstlegenden, of een legende van Sinterklaas.

VERJAARDAG in de derde klas:
anderen:

HOEVEEL DAGEN 31

TEKENING: naar keuze over iets van de feesten of het verhaal.

blad 39: GELD herkomst en tekeningen van verschillende munten

In België, Frankrijk en Zwitserland:	FRANK	Francorum Rex: munten gemaakt om Jan II de Goede in 1360 vrij te kopen uit Engelse gevangenschap
Nederland	GULDEN	komt van goud. voor het eerst gemaakt in Florence in 1252 en heet daarom ook florijn, vandaar de afkorting fl
Engeland:	POND	gewicht: bijna een halve kilo. Duidt het gewicht van het zilver aan. afkorting komt van Libra (L)
Duitsland:	MARK	betekent ook gewicht van goud of zilver
Italië:	LIRE	= gewicht (libra)
Spanje:	PESETA	= gewicht van goud (Pesos)
Amerika :	DOLLAR	komt van het woord Thaler (= dal) (Joachimsthal in Bohemen) en Daalder.

Vroeger was geld niets anders dan stukjes metaal die gewogen werden. Elk metaal had een andere waarde.

Brons, koper, nikkel

Zilver

Goud.

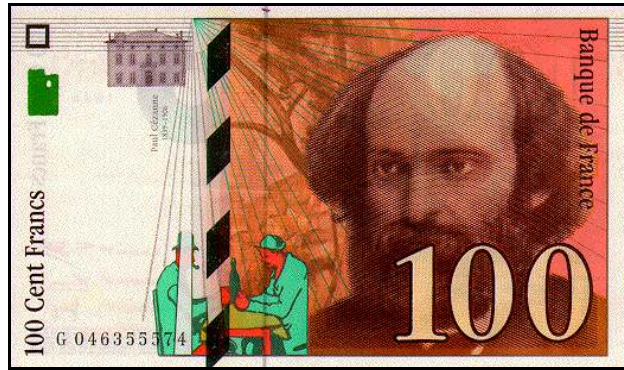
Als men daarmee wilde betalen dan werd dat gewogen op een weegschaaltje. Men kon dat geld dan ook gewoon als metaal gebruiken.

Later ging men een stempel drukken in het metaal, zodat er een naam van de keizer of van de koning opstond. En al heel snel zette men er ook de kop van de keizer of de koning op.

Tenslotte werden de munten steeds even zwaar gemaakt, met evenveel goud of zilver erin. Dan moesten die niet meer gewogen worden, want iedereen wist hoeveel edel metaal erin zat.

Op den duur bleef alleen de waarde over, en zat er zelfs helemaal geen edel metaal meer in de munt. Het goud werd in de kluizen van de Nationale Bank bewaard.

blad 41 SCHRIFT met riet (stokje) en penseel

de kinderen schrijven een eigen tekstje (dat ze eerst in het klad maken en laten corrigeren)

met een rietje of stokje in klei

met een penseel op een blad

blad 42 SCHRIFT MET GANZENVEER EN KROONTJESPEN

BLAD 43 VERLICHTING

verschillende vormen van verlichting tekenen:

toorts

olielamp

kaars in kaarsenhouder

elektrische lamp (peertje - gloeilamp)

pillicht

halogeen

neon (reklameverlichting)

andere mogelijke onderwerpen voor 3e klas:

VUUR

bliksem
vuurstenen
stokjes
lucifers
aansteker
piëzo

VERLICHTING

VERWARMING

VERVOER te land

te voet
ezel, paard, pony
kar, koets
slee
trein
auto
fiets
bromfiets, moto

VERVOER in de lucht

VERVOER over het water

SCHOEISEL (vossen, honden, klompen, sandalen, schoenen, schoenen met hoge hakken, sportschoenen)

KLEDING (hoe waren kinderen of mensen gekleed vroeger - boeren - edelen)

WAPENS

UURWERK (KLOKKEN) (zonnwijzer - wijzerklokken - digitale klokken)

BROOD (verschillende manieren van brood bakken - soorten ovens) en verschillende soorten brood.

PERS (nieuws) (mondeling - tamtam - boodschappen - tekeningen - krant - tijdschrift - radio - tv - fax - internet).